

מסורת הש"ס

(א) ע"ז טו, ע"ז טז, ע"ז טז פ"ב ת"כ שם ספ"ז עיי"ש, (א) [נעלז ג], (ה: יז, יד) פסחים מה, נזיר לה: ת"כ שם פ"א ה"ז, פ"ד ה"ז, (ס) עיין פסחים עד., (י) פ"ד ראה קלד.

הנהגות הב"ח

(א) גמרא מאי קאמר הכי קאמר אס' יס' סבין: (ב) רש"י ד"ה ואין טעוין וכו' נאכלין כחמורין ולמה לא יטענו מריקה כדין חמורין היטעו: (א) ד"ה ופוסלין וכו' תפסל הקי"ד ואח"כ מ"ה ואם אין בהן נותן טעם אין קלילין כו':

שינויי נוסחאות

[א] דר"ט אמר ר' יצחק דאמר כו' כל"ל ועי' פוס' פוסק דף מז [ע"פ ד"ה ליטן] (ש"ס: יב) ככ"ז טוקף הכי קאמר: [ג] ג"א כול. וכן הלן' כחמורין (ש"סכ"י), ועי' פוס': [ד] גד"ו לומר דף ומינח' ש"מ לימאי: [ה] ככ"ז טוקף אר כתיב שטף שטף: [ו] מינח שבהן נמחק (ש"ס: יז) הרקיק וכו' וחתוכיה וכו' כל"ל (כתתי' וש"ס: יח) קאמר חסוריו מחסרתי והכי קתני אס' כו' כל"ל וכו' כככ"ז (גדילין), ועי' גליקוטיוס: [ז] מדיא נבעי (ש"ס: יח) דקתני קדשים וחולין או קדשי כו' כל"ל (ש"ס: יח) הוא דאלימא לבטולי קדשים כו' כל"ל (ש"ס: יב) קלים דחד מינא הוא אימא לא מבטלין (ש"ס: יב) ל"ל שבע"ז (ש"ס: יד) שיהי' (כ"ה"ס): [ח] מינח דחילתא למא' דאלימא ודו"ו וכו': [ט] וטמא היא ודור (ש"ס: יח) לומר דף שחמטין זמן ומדיא: [יח] באש וגז' (ש"ס: יט) מאי ומורק (כ"ה"ס: יב) וליחם (ש"ס: יח) כשנכ"י וז"ש הגוי' כשור, וכו' ככ"ס, וככ"י כלפנינו: [בב] גדל"ל נפסל: [בג] ואמרי' לקמן קדש להיות [כד] לא לפנינו נפסל (ש"ס: יח) וראשון כל"ל (ש"סכ"י) [כז] לא לפנינו היה ג"י חלמת ככ"י שם מנהס"פ זגלו (באה"ס: כח) מאי בריכה לאו זמן (ג"ס) [ולפנינו כנסיה גזיר' ככמות כחוס' כלן]: [בא] שנעשה (ד"ר פ"ס וש"ס: יז) הכי ליעבדי כו' בשילי כו' גדל"ל (באה"ס: לא) ל"ל דבשיל (ש"ס):

ליקוטים

הא כיצד מבתי' לה עד זמן אבילה וכו'. פי' שאם יגיעל אותו בתוך זמן אבילה אין צריך מריקה ושטיפה כמו שפירשתי לר' טרפון הואיל ועדיין לא נאסר הגיעול. וחכמים לא סבירא להו דר' טרפון משום דחיישנין שמא לא יגיע הבישול העיני למקום כמוהו לפסול את הנוגעין בהן שהרי אף הם לא נפסלו ואידי דתנא רישא פוסלין נקט ספא' אין פוסלין: נהי דקדשי קדשים לא צעו. כלומר נהי דלא צעו מריקה לסוף זמן אכילת חמורין דהא מועטין ובטלי ניצעי מיהא משום קלים לסוף זמן אכילתן: היינו דתנא א'ו קדשי קדשים וקדשים קלים. לאשמועינן דסתם לן כרבי שמעון דאמר קדשים קלים אין טעונין מריקה ושטיפה: אלא לאציי. דאמר מאי אין טעונין דקאמר כדין חמורין כיון דתנא קדשים וחולין ואשמועינן דבטול במיעוטו מה לי הני מה לי הני:

האסכלא. גרדילי"י וזולין עליו כלי ס'. ובגמ' דמסכת ע"ז [ע"ז]. פריך הא ליצון בעי: **גב' ופניו צנקה**. על כרחך צקר של חול קאמר וקרי ליה צקר ראשון: **אין פיוגול צרגל**. אס שחט ע"מ לאכול למחר אינו פיוגול: **ואין נותר צרגל**. אס הותר צצר חטאת למחר אינו נותר דחד יומא

הוא לר"ט: **אלא זו צנדה**. לענין

מריקה ושטיפה לחודה ולא לענין פיוגול ונותר ואי טעמיה מהאי קרא הוא אפילו לענין פיוגול ונותר נמי: **נעשה גיעול לחצירו**. מתוך שהשלמים מציין צרגל אין בלוע שלה ה' נעשה נותר שהרי זמן שלמים לז' ימים וכי מבשל ביה שלמים האידנא הדר מבשל ביה שלמים למחר וזולע ה' משלמים שנשחטו ביום המחרת ופולע מה שבלע אתמול וזולע מן האחרונים נמא' שאינו צא לידו נותר ואס צא לבשל חטאת ה' וזיר לבשל אחריו שלמים זו ביום ופולט את החטאת וזולע את השלמים: **הא כיצד**. כלומר למה סמכן הכתוב לומר י' שממתין [עד] זמן אכילה כו': **מידי דהוה אגיעולי עובדי כוכבים**. דחמין בעינן דכתיב (במדבר לא) כל דבר אשר יבא צאש ה':

א"כ. דתרווייהו חדא היא ומריקה לאו היינו הגעלה לכתוב קרא לשון שוה בשניהם: ה"ג **ומאי י'** מורק ושוטף **ש"מ מריקה בחמין שטיפה בלזון: ורבי**. אמר לך מריקה כמריקת הכוס ושטיפה כשטיפת הכוס לכך שניה בלשון שוה במחזן חה מצפנים: **במתנ' הרי הקלים נאכלין כחמורין**. לפניס מן הקלעים ליוס ב' ולינה: **ואין טעונין מריקה ושטיפה**. לסוף זמן אכילת חמורים אלא לסוף זמן אכילת קלים. ובגמ' פריך מאי קאמר הרי יש בהן צנותן טעם ואמר הרי הקלין נאכלין כחמורין **ו'** **ואין פוסלין צמגע**. אס נפסלו הקלין ונגע בהן צצר בא

ובלע מהן אין נפסלין **ג**. ובגמ' מפרש לה: **ריק**. פסול שהגיע י' צדקיק כשר ובלע ממנו: **גב' וטעונים מריקה ושטיפה**. כדין החמורין: **ופוסלין צמגע**. אס היו החמורין פסולין והקלים כשרין נעשו הקלים כחמורין לפסול את הנוגעין בהן דכתיב (ויקרא ו) כל אשר יגע בצשרה יקדש ואומר **ג** לקמן להיות כמוהו שאס פסולה **א** תפסל: (ואס לא הקלין כו') **ואין טעונין מריקה**. לקמיה פריך ליעטון מיהא כדיו קלין לסוף זמן אכילתן: **ואין פוסלין צמגע**. אס היה החמור שנתבשל עס הקלין פסול הואיל ומועט ואין זו צנותן טעם צקלין לא נעשו הקלים כמוהו לפסול את הנוגעין בהן שהרי אף הם לא נפסלו ואידי דתנא רישא פוסלין נקט ספא' אין פוסלין: נהי דקדשי קדשים לא צעו. כלומר נהי דלא צעו מריקה לסוף זמן אכילת חמורין דהא מועטין ובטלי ניצעי מיהא משום קלים לסוף זמן אכילתן: היינו דתנא א'ו קדשי קדשים וקדשים קלים. לאשמועינן דסתם לן כרבי שמעון דאמר קדשים קלים אין

טעונין מריקה ושטיפה: **אלא לאציי**. דאמר מאי אין טעונין דקאמר כדין חמורין כיון דתנא קדשים וחולין ואשמועינן דבטול במיעוטו מה לי הני מה לי הני: **עד** שטיפה ליחסרו אלא ודאי לא חייז הכתוב עד אחר שנעשה נותר:

דם חטאת פרק אחד עשר ובהים

צו.

השפור' והאסכלא מנעי"ן בחמין. אית דלא גרסי בחמין משום דבעי רצה למימר בסוף ע"ז (דף עו.) מאי הגעלה דקמני מריקה ושטיפה א"ל אציי מי דמי מריקה ושטיפה בזונן הגעלה בחמין ואי גרסינן צמסנה גופה בחמין היכי טעי רצה וגראה דשפיר גרסינן ליה וקסבר רצה מריקה בחמין והא דנקט רצה שטיפה אגב מריקה נקט ושטיפה לאו דוקא והכי קאמר מאי הגעלה בחמין דקאמר היינו מריקה דאיידי זה לעיל דאיכא למ"ד צמג' דמריקה בחמין:

ופנית בבבקר. פי' צקוטטרס על כרחין צקר של חול קאמר וקרי ליה צקר ראשון וקשה דלמא צי"ע וכגון שאהלו בתוך התחום ואפי' תימא **כה** לומר דבעי ראית פנים ביום **כה** ראשון שמציא קרבנו מ"מ י"ל למחרתו שהוא חס"מ כל ו' מנא ליה וגראה לפרש דמשמע ליה כולוהו צקר אחד משום דכולוהו ו' תשלומין דראשון דחגיגה יס לה תשלומים כל ו' ומכאן קשה ללשון אחר **כה** שפירס צקוטטרס צפסמים צפרק מי שהיה טמא (דף עה:) גצי פסח ראשון טעון לינה פסח שני אין טעון לינה דראשון טעון יוס אחד והכל מניח דבעי לינה ו' וכן כנסכה צפרק לולב וערצה (דף מז.) דקמני כסס שצנעת ימי החג טעונין קרבן שיר וצרכה ולינה כך שמיי טעון קרבן שיר וצרכה ולינה מאי **כה** לאו זמן לא צרכת המזון ותפלה ה"ג מסכתבא דאי ס"ד זמן זמן כל ו' מי איכא משמע דקרבן ולינה ניהא לזי דהוה כל ו' ושמא י"ל דה"ה דהוה מלי למיפרך מלינה וליטעמיד ולשינויא דהתם אתי הכל שפיר דמשני דזמן כל ו' משכחת לה אי לא צריך ביומא קמא צריך צאדיך יומי וכן נמי מלי למימר מלינה דעולת ראיהי יש לה תשלומין כל ו' ויוס הצאת קרבנו טעון לינה ולא יומר (הג"ה) והך דשמעתין נמי מעיקרא ס"ד דהוי כל ו' מטעמא דפרישית אכל לא קאי הכי ובספרי **ו** מוכס דלא הוי אלא יוס אחד דקמני אין לי אלא אלו מנין לרצות המנחות והעופות כו' ת"ל ופנית צנקה כל פינות שאמה פונה לא יהו אלא כאלו משמע דלא הויא לינה אלא יוס אחד דומיא דשלמים של כל השנה וקשיא לז אי לינה צרגל אינו רק יוס אי' אלאי פסח שני אין טעון לינה מי גרע ממציא עוף א'ו מנחה צחול דטעון לינה יוס אחד אכל אי רגל טעון לינה ו' אתי שפיר דקמ"ל דפסח שני אין טעון לינה רק יוס אחד. צריך:

מבתי' לה זמן אבילה ודור עביד לה מריקה ושטיפה. גליון. כלומר דלאחר שעבר זמן אכילה ועשה נותר עבד לה מריקה ושטיפה. ע"כ מספר יטן (ב"ש): **מאי קאמר**. גליון. פי' דקמני הקלים נאכלים כחמורים והכי מני אין טעונין מריקה ושטיפה ואין פוסלים צמגע. ומדקמני הכי קאמר אס יש צו בנותן טעם הכי הקלים וכו'. ע"כ מספר יטן (ב"ש):

קאת דלדקמ מדקאמר לעיל לרבי טרפון כל יוס ויוס נעשה גיעול לחצירו ואס קודס שעשה **ג** נותר עבד מריקה ושטיפה ה"ג **ב** ליעבד דכי בשיל ביה שלמים אתמול כשצא היום והחזק למריקה ושטיפה אי בשיל **א** ביה שלמים דהאידנא קודס מריקה

ג אב מ"י פרק ח מהלכות מעש"ק הלכה י' ופ"ה מהל' חמץ ומלא הלכה כג:

ב ג מ"י פ"ח מהל' מעש"ק הלכה יח: **כא** ד מ"י שם הלכה טו: **כב** ה מ"י שם הלכה ח: **ו** מ"י שם הלכה טו טו: **כג** ז מ"י שם הלכה יח:

תורה אור השלם

- ובשלת וְאֵבֶלֶת בְּמִקּוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֶלְהֶיךָ בו וּפְתִיחַ בְּבָקָר וְהִלַּכְתָּ לְאַחֲלֶיךָ: דברים טו, ז
- ובלי תרש אשר תבשל בו ישבר ואם בכלי נחשת בשלה ומרק וְשָׁטַף בְּמָיִם: ויקרא ו, כא
- כל זָכָר בְּהֵמָה יֵאָבֵל אֶתָּה קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא: ויקרא ו, כב
- כל אֲשֶׁר יֵצֵעַ בַּבִּשְׂרָה יִקְדָּשׁ וְאֲשֶׁר יִזְוֶה מִקְדָּה עַל הַבְּגָד אֲשֶׁר יִזְוֶה עָלָיו תִּקְבַּס בְּמִקּוֹם קֹדֶשׁ: ויקרא ו, כ

מוסף רש"י

השפורד והאסכלא. שאלה סהן צקר קודש, משום דכי אתי למחר היו נותר וכו' הדר מבשל צצר קודש למחר פליט פסוד בנייה טעמא ונותר אסורא כרת הוא: נעשה גיעול לחבירו. שמבטלין סהן ואיזו מספיק להיות נותר עד שחמור ופולטו בתבשיל אחר (ע"ז יו.) כל אשר יצא. כל אשר יגע כצשרה יקדש (ויקרא ו) צצר חולין או שלמים זמן אכילתן מרובה מתטאת ונגע חטאת, יקדש, דמפרש להיות כמוה: יבול אפילו שלא בלע. הנוגעת בה ממנה קאמר דחמנא יקדש, ת"ל כו' (פסחים מה):

לעזי רש"י

גרדילי"י גרדיל"א. אסכלא.

שיטה מקובצת

מבתי' לה זמן אבילה ודור עביד לה מריקה ושטיפה. גליון. כלומר דלאחר שעבר זמן אכילה ועשה נותר עבד לה מריקה ושטיפה. ע"כ מספר יטן (ב"ש): **מאי קאמר**. גליון. פי' דקמני הקלים נאכלים כחמורים והכי מני אין טעונין מריקה ושטיפה ואין פוסלים צמגע. ומדקמני הכי קאמר אס יש צו בנותן טעם הכי הקלים וכו'. ע"כ מספר יטן (ב"ש):